

Svenska Röda Korset

Box 17563, Hornsgatan 54, 118 91 Stockholm
Telefon 08-452 46 00, Fax 08-452 46 01

E-post: info@redcross.se | Besök vår hemsida www.redcross.se

Original: Helene Heed | Mars 2020

MITT LIV RÄKNAS

Den humanitära situationen
för ensamkommande unga

**En undersökning av
Svenska Röda Korset**

Mitt liv räknas

– den humanitära situationen för ensamkommande unga

I en rapport från februari 2020 undersöker Röda Korset den humanitära situationen för ensamkommande unga som kommit som asylsökande de senaste åren. Utifrån rapportens slutsatser presenterar vi ett antal rekommendationer på lokal och nationell nivå.

Rapporten visar på stora skillnader för ensamkommande unga beroende på vilken kommun de bor i och deras legala status. Boendesituationen är allvarlig. Det är otydligt vem som har ansvar för att ordna boendeplatser till de 11 800 ungdomar som ansökt om uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen. Psykisk ohälsa och exploatering av ensamkommande unga är utbredd.

På de platser där kommunerna skapat lösningar tillsammans med civilsamhället har situationen för ungdomarna förbättrats avsevärt. Det finns flera goda exempel på samverkanslösningar, vilket visar att det är möjligt att hitta fungerande vägar framåt.

Röda Korsets rekommendationer till kommuner

Möjliggör för ensamkommande barn att stanna kvar i kommunen efter 18-årsdagen.

De stora och ofta snabba förändringarna i samband med 18-årsdagen skapar hög stress och har också resulterat i att vissa väljer att stanna kvar i kommunerna utan skyddsnet. Genom att möjliggöra för ungdomarna att stanna i kommunen även efter 18-årsdagen, skapas en större trygghet och stabilitet i en annars osäker livssituation. Upprättade nätverk och skolplatser kan bibehållas och ungdomarna får bättre förutsättningar för att integreras och må bättre.

Säkra boendeplatser för ungdomar som befinner sig i kommunen med uppehållstillstånd för studier.

Kommunerna måste ta ansvar för de unga som befinner sig i landet. Ett stabilt boende är en grundförutsättning för att ungdomarna ska kunna uppfylla lagkraven i nya

gymnasielagen. Om ungdomarna har en stabil boendesituation och tillgång till grundläggande humanitära behov minskar risken för att de exploateras eller begår brottsliga handlingar för att få mat, sovplats eller andra basala behov.

Säkerställ att särskilt hänsynstagande tas i beslutsfattande som rör barn och unga i kommunen och anpassas efter den unges situation och behov.

Handläggare som möter ensamkommande barn och unga behöver ha särskild kunskap om målgruppens situation. Myndighetsutövning måste ske med hänsyn tagen till Barnkonventionens bestämmelser och med särskilt beaktande av den unges situation och unga ålder. Kunskap om risker och rutiner för att motverka dessa kan förebygga exploatering, psykisk ohälsa och att andra åtgärder måste sättas in i ett senare skede.

Samverka med civilsamhället för att skapa bättre förutsättningar för målgruppen, bland annat genom att säkerställa att de har tillgång till grundläggande humanitära behov.

Genom samverkan med civilsamhället kan bättre förutsättningar för målgruppen skapas. Olika exempel på samverkanslösningar presenteras i Röda Korsets rapport som bland annat resulterat i boendelösningar, materiellt bistånd, samordnartjänster, samhällsorientering med mera, som bidragit till en förbättrad psykisk hälsa för målgruppen. Sådana lösningar skapar bättre förutsättningar för ungdomarna att fokusera på sina studier och snabbare integreras i samhället.

Läs mer på <https://www.rodakorset.se/om-oss/fakta-och-standpunkter/rapporter/humanitara-situationen-for-ensamkommande-unga/>